

Bos kost geld. Dat moet worden betaald. Door de houtafnemers, door de samenleving en door de jagers. Het saldo, rood of wit, is voor de beseigenaar. Maar de jacht ligt onder vuur, het Nederlandse subsidieparadijs eveneens, en de houtafzet is in mineur. Dus het deficit groeit. Wat nu?

Verlaging van kosten? Daar is de rek een keer uit. Natuurlijk, je kunt omlopen verlenen en dan geen rente rekenen. Je kunt het investeren in bosverjonging achterwege laten. Soms goed, vaak een gevaar. Want in de bosbouw spelen altijd de lange-termijn-effecten. Nu niet investeren kan in de toekomst tot onomkeerbare verliezen leiden. Voorafgaande generaties bosbouwers waren niet op hun achterhoofd gevallen! Die hebben geïnvesteerd in bosverbetering, in meer productieve boomsoorten, in betere herkomsten, in gezonde bossen. Allemaal omdat ze op langere termijn dachten. Omdat ze rekenden. Soms zelfs met rente, in sommige bosbouwkringen nu een doodzonde!

Maar intussen zitten de beseigenaars met een stijgend deficit. De vraag blijft: Wie betaalt het bos? En dan moeten we onvermijdelijk naar de opbrengstenkant kijken.

Wie betaalt het bos?

Subsidies? Een woord dat liefdadigheid suggereert. Maar, geachte overheid, de beseigenaar stelt zijn bos open voor iedereen, hij moet het wettelijk verplicht in stand houden, vaak moet hij er doen wat u wilt! En dan een gift uit de rijks-diaconie? Nee, hij hoort gewoon voor zijn diensten betaald te worden. Met reële bedragen. Logisch toch? Maar de realiteit logenstraft de logica. Er wordt gemillimeterd. En zolang het woord subsidie blijft vallen is er in de toekomst eerder kans op afbraak dan op substantiële stijgingen. Want het subsidieparadijs heeft zijn beste tijd gehad.

Rest de opbrengst uit hout, het concrete eigen produkt. Als het goed is de kern van bosinkomsten. In tal van landen is het dat wel en stijgen de prijzen. Maar bij ons niet, zeker nu niet. Omdat het hout dat we aanbieden slecht in de markt ligt, omdat we onvoldoende houtverwerkende industrie hebben, omdat de milieupolitiek de afzet van ons hout dwars zit, en zo is er nog wel wat sombers te noemen. Nota bene, in een land dat ruim 90 % van zijn houtverbruik moet importeren kan een beseigenaar zijn hout niet tegen een goede prijs kwijt! Absurd? Ja.

Onbegrijpelijk? Nee. Want de Nederlandse bosbouw heeft geen houtvriendelijk klimaat.

Al in 1965 zei de toenmalige directeur van het Staatsbosbeheer: "Hout is een afvalprodukt van het bos". Waarvan acte. Voor afval span je je niet in, daarvoor geldt: Weg is weg.

De rijksoverheid ontwikkelt een bosbeleid waarin 20% van het bos het accent natuur krijgt, bij het Staatsbosbeheer zelfs meer dan 35%. Houtproduktie is ondergeschikt.

Een hoogleraar bosteelt (!) in Wageningen loopt, met zijn leerstoel onder de arm, bij zijn vak-

groep weg omdat hij vindt dat men zich daar en in de hele Nederlandse bosbouw te veel laat leiden door houtproduktie. En die is uit de tijd!

En tenslotte: Onze bosbouwers hebben veel goeds en veel moois tot stand gebracht, ze hebben prachtige bossen aangelegd en ze met veel liefde onderhouden. Maar ze hebben nooit een marketing-beleid ontwikkeld voor hun hout. Hun kennis van en hun contacten met de houtverwerkende industrie zijn uiterst mager. En welke producent kan zich permitteren om niet voortdurend bezig te zijn met de afzetmogelijkheden van zijn produkt, op straffe van een snel faillissement?

De Nederlandse bosbouw, het verantwoordelijke departement inclusief, moet een totaal andere houtmarktcoers gaan varen. De Unie van Bosgroepen probeert al een koerswijziging door te voeren bij de houtafzet. Maar er is veel meer nodig. Eerst en vooral de erkenning dat houtproduktie een belangrijk doel van bosbeleid en bosbeheer moet zijn. Verder een marketingbeleid: Waar gaat het hout nu heen, wat zijn de alternatieven, welke uitbreiding van de afzetmogelijkheden is gewenst, waar zou verwerkende industrie kunnen en moeten komen, welke neveneffecten heeft dat voor onze economie, hoe kunnen we de afzet veiligstellen. De minister van EZ wil wel. Dat heeft hij zelf gezegd toen Rauwenhoff zijn rapport over bosuitbreiding aanbood.

Maar als de houtproduktie een stiefkind blijft in bosbeleid en bosbeheer, vergeet goede houtopbrengsten dan maar. Dan is er voor de beseigenaar slechts één uitweg: Permanente grote afnemer van 's rijks diaconie. Zolang die zelf niet armlastig is. Maar dat is hij al.